

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.

Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.

Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta šte. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 18.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1925.

III. Leto.

Iz politike.

(Kaj bo? — Zakoni pred parlamentom. — Ujedinjenje strokovnih organizacij.)

V Ljubljani, 15. aprila 1925.

Politično mrtvilo, ki je nastalo vsled velikonočnih praznikov — katoliška Vel. noč 12. in pravoslavna 19. t. m. — v Beogradu, ne daje jasne slike o bližnjem razvoju političnih dogodkov. Dočim trdi en del — in sicer večji del — časopisja, da se pletejo niti za sestavo radikalno-radličevske vlade, trdi ostali del časopisja, posebno sam. demokratsko, da je sedanji narodni blok trden in da bo rekonstruirana vlada sestavljena samo iz zastopnikov teh dveh strank. Pašič sam, ki bo seveda stvar skušal urediti tako, kakor bo njemu najbolj kazalo, tajinstveno molči in odpuhuje preko praznikov na kratek odmor v Dalmacijo.

Sam. demokratom, pa tudi Radičevcem gre cela ta stvar malo na živce, oboji žive v negotovosti, kaj da bo. Zaenkrat skoro tako izgleda, kakor da bodo morali Radičevci še par tednov čakati na to, da sedejo za vladno mizo. In tačas bodo morali pokazati, če so se resnično ali samo navidezno »poboljšali«.

Pred Narodno skupščino pride po Vel. noči kot prvi na dnevni red stanovanjski zakon. Mi smo o tem zakonu že pisali in povedali, da pomeni bistveno poslabšanje sedanjega stanovanjskega zakona in sicer v dveh ozirih: prinese visoko povisnjenje vseh najemnin in omogočal bo bogatejšim, da bodo pobrali vsa stanovanja s tem, da bodo nudili visoke stanarine.

Kar pa hočemo danes podčrtati je dejstvo, da je bil načrt tega novega stanovanjskega zakona v tozadnem odseku enoglasno sprejet, da je torej zanj glasovala tudi cela opozicija, med njimi Radičevci in naši klerikaleci, ki so se v tem vprašanju kaj lepo znašli na isti črti z dr. Žerjavom!

Naslednje zakone, o katerih bo parlament razpravljal, pa sta invalidski zakon in tiskovni zakon. Invalidi, ki že leta čakajo na ureditev svojega vprašanja, ne bodo mogli biti zadovoljni z določbami novega zakona, o tiskovnem zakonu pa smo tudi že na tem mestu pisali in ga označili kot v celoti nesprejemljivega.

Omenjati moramo tudi stališče, ki ga zavzema nesocialistično delavsko časopisje napram delu za ujedinjenje strokovnega pokreta v Sloveniji, kjer so se, kakor znano, ujedinih doslej rudarji in železničarji, socialistični in nezapadne smeri v nove organizacije, ki sta obe pristopile v GRSJ in s tem v amsterdamsko strokovno internacionalo.

Komunistom na jugu to ujedinjenje seveda ni po volji, po tudi ona skupina bivših komunističnih strokovničarjev, ki se zbira okrog Radničkoga Jedinstva, ni zadovoljna s tem ujedinjenjem, češ, da so se bivši neodvisni nekako prodali socialistom.

Povedati je treba, da se z ujedinjenjem na strokovnem polju ni nihče nam prodal, niti smo se mi komu. Strokovne organizacije, ki so v sestavi GRSJ so od SSJ politično neodvisne in v boju političnih delavskih strank neutralne, kar je pravilno. Delavstvo je združila potreba skupnega boja proti meščanski re-

akciji in je združitev nastopila v tistem trenutku, ko se je pokazalo, da smo si s sodrugi iz neodvisnih vrst postali iste misli glede taktike na strokovnem polju.

Pri tem ujedinjenju strokovnih organizacij, katerim naj slede, kakor želimo, še druge, si varuje vsak delavec svobodo svojega razrednega političnega prepričanja. Da bo pa ujedinjenje na strokovnem polju sledilo ujedinjenju na političnem, to pričakujemo sicer z vso gotovostjo,

vendar pa to naše pričakovanje ne pomeni, da hoče SSJ porabiti strokovne organizacije za kako politično propagando. Socialistična načela, ker so prava, bodo zmagala sama po sebi, za to ne rabimo nikakih političnih bojov v strokovnih organizacijah. V njih je mesta za vse razredne delavce, ki pristajajo na isto strokovno taktiko. Kdor pa takega ujedinjenja ne želi, pokazuje, da hoče politiko tudi na strokovnem polju.

Kongres Konzumnega društva za Slovenijo.

Prihodnjo nedeljo, 19. aprila se bodo zbrali v Ljubljani delegati vseh 37 podružnic, da premotro dosežanje delo in si začrtajo bodoče naloge za procvit te največje zadruga v Sloveniji.

Naša stranka se je vedno zavedala velike vrednosti združništva za delavski pokret, zato je vselej navajala svoje somišljenike k udeleževanju v združnih organizacijah. Treba je poudariti, da ji je tudi uspelo njeno stremiljenje, kajti veliko število najagilnejših združnih funkcionarjev po vseh delavskih združenjih se rekrutira iz idejnega upliva naše stranke.

Idejna stran združništva v Sloveniji, še bolj pa v ostali Jugoslaviji je na založ še zelo slabo razvita. Vzrok je v tem, ker je njen nosilec — socialistični proletariat — sam šele v prvih stopnjah socialističnega znanstva in ideologije. Povojna kriza socialističnega pokreta pa ni niti zadrugam prizanašala, kar je umevno, če upoštevamo, da je bil vedno njihov nosilec ravno isti socialistični proletariat, ki je to krizo preživljal.

Ostalo članstvo zadrug, ki se je učlanilo brez posredovanja socialistične propagande, seveda te krize ni razumelo, zato je bilo razmerje v zadrugah še bolj napeto in še bolj razdrojeni duhovi kakor po ostalih delavskih organizacijah.

I.

Občni zbori Konz. društva za Slovenijo, ki so se vršili zadnja leta, so bili živa priča duševne razrovanosti povojne dobe. Boje med posameznimi strujami je komplicirala še tista, številčno zelo močna skupina, ki sorodstva med zadrugami in ostalim delavskim pokretom sploh ne pozna. In tako si je razlagati pojav, da so bili mnogi na delu, da ohranjajo zadruga od ostalega pokreta in jih organizirajo tako, da bodo same sebi namen. To gibanje je pa podpirala tudi ona skupina zadrugarjev, ki gleda rada na Angleško, kjer je razmerje zadrug do ostalega pokreta precej drugačno, kakor n. pr. na Nemškem in v Avstriji, kjer so zadruga zraščene z ostalim delavskim pokretom v eno celoto.

Globokejšo razmišljanje bo počulo to skupino, da je razmerje angleških zadrug do delavske stranke zato drugačno, ker so tam zadruga ustanovile stranko, dočim so na

Nemškem in tudi pri nas stranka strokovne organizacije ustanovile zadruga. Razlika je torej v konstrukciji in se je ne da zabrisati po mili volji te ali one skupine.

II.

Zadnje leto, zlasti zadnje mesece se pa kriza delavskega gibanja s hitrimi koraki ozdravlja. Tok življenja z vsemi svojimi pojavi je pokazal smer in zakone, katerim se prilagodi vse, kar je zdravega v delavskih vrstah. Navlake, ki sploh ne spada v delavski pokret, je vedno manj. Zato je tudi manj zmešnjave, manj histeričnih popadkov. To se občuti tudi v zadrugah.

Letošnja članska zborovanja so bila vseskozi stvarna. Seveda je bila tudi kritika. Ali treba se je zavedati, da je mrtvoudnost najmanj tako nevaren pojav, kakor pa brezglava kritika, ki ne nosi v sebi kati spopolnjevanja.

Kakor želimo zadrugi vse najboljše, tako ne moremo tajiti, da bo treba še marsikaj predrugačiti in spopolniti, predno bo zadruga dosegla svojo normalno pot. Zlasti v dva pravca bo treba zastaviti vse sile.

Prvo je, da bo treba do dobrega reorganizirati idejno propagando. Članstvo, ki je pridobljeno s trenutnimi gesli je nezanesljivo.

Drugo pa je, da bo treba finančno vprašanja urediti, da ne bodo tlačila konkurenčne zmožnosti zadruga, da ne bodo članstvo in uslužbenice prenašali vedno vse teže visokih bančnih obrestí. Seveda je to vprašanje rešljivo edino s pridnim in vstrajnim delom uslužbencev in članstva, od bodočega vodstva pa pričakujemo čim več inicijatev v tem pravcu.

Referat sodr. F. Svetka, ki ga je podal na Jesenicah, nas je v tem pogledu popolnoma zadovoljil, zato pričakujemo od naših somišljenikov da bodo ta naziranja podprli z vso težo svoje moralne in finančne moči.

Upamo, da bo novo vodstvo zadruga sestavljeno iz zadrugarjev, ki bodo ta vprašanja obvladali, in ki bodo znali vzdrževati stike zadruga s celotnim delavskim pokretom. Naša stranka bo pa tudi v bodoče z vsemi močmi podpirala vsa stremiljenja, ki bodo šla za tem; ustvariti iz zadruga cvetočo postojanko zadruga misli.

Strokovne organizacije in združno gibanje.

Delavsko združništvo v Jugoslaviji se je razmeroma močno razvilo samo v Sloveniji. V ostalih krajih države se je delavsko združništvo uveljavilo le tu ali tam, povsod pa le v omejenem obsegu. Nekaj delavskih zadrug imamo v Bosni in v Vojvodini, največjo delavsko konzumno organizacijo pa na Hrvatskem in sicer konzumno zadruga

»Napred« z glavnim sedežem v Zagrebu. Ta zadruga obstoja že več let in je nekaj časa prav lepo prospevala. Imela je več močnih podružnic po vseh večjih delavskih centrih Hrvatske in Slavonije, zlasti v Primorskem Zagorju. Zadruga »Napred« bi bila lahko danes poleg Konzumnega društva za Slovenijo, največja delavska združna ustano-

va v naši državi. Pa so se zanesli tudi vanjo hudi strankarski propiri, začeli so se izvajati čudni komunistični eksperimenti, s tem edinim faktušnim rezultatom, da je prišla zadruga na rob propada in bi jo že zdavnaj ne bilo več, da niso naše strokovne organizacije na Hrvatskem ji priskočile na pomoč in omogočile, da deluje zadruga vsaj v skrcenem obsegu in s skrajno nezadostnimi zalogami naprej.

Ravno slučaj »Napreda«, ki je zašel v najhujše težave vsled neprestanih notranjih preprirov, nam kaže, da moramo biti glede zadrug skrajno previdni in previdarni, da se moramo izogniti nepotrebnim preprirovam in opustiti vsako eksperimentiranje.

Vprašanje »Napreda« interesira že leto dni prav intenzivno vso zavodno delavsko javnost v naši državi; mnogo se s tem vprašanjem zlasti bavijo hrvatski sodrugi, ki bi radi ohranili pri življenju to svojo ustanovo.

Kakšni pogledi vladajo danes med delavstvom na Hrvatskem v tem vprašanju, nam pričajo zgovorno sklepi strokovne konference, ki se je vršila v Zagrebu in ki je razpravljala o možnosti vsaj delne sanacije zadruga »Napred«, ki naj bi se po izvršeni likvidaciji prisilnega postopanja, po možnosti zopet oživela.

Konferenci so prisostvovala vse strokovne organizacije in nekaj zastopnikov uprave in nastavlencev »Napreda«. Prisostvovali so tudi zastopniki Delavske zbornice in »Naše Snage«.

Po referatu zadrugnega ravnatelja Škorića o možnostih sanacije, se je razvila daljša debata, ki se je pa le deloma sukala okoli glavnega vprašanja finančne sanacije, v glavnem so se le ponavljali stari očitki na ta in na oni naslov. Zastopniki strokovnih organizacij so nato izjavili, da so pripravljene priporočati svojim organizacijam, da zastavijo svoj upliv in svoja denarna sredstva v svrhu oživljenja »Napreda« le, ako se sprejme sledeče njihove pogoje:

1. Da vodijo zadruga strokovnjaki ter da z ozirom na to neha biti objekt izkoriščanja po nestrokovnjakih, po partizanih in sličnih ljudi, in da se njena uprava postavi na realna gospodarska tla.

2. Da se zadruga nasloni na naš jaki združni pokret v Sloveniji in da v to svrhu napravi vse potrebne korake, da se uresniči edinstvo zadrugnega pokreta v državi.

3. Da se zadrugi na ta način zopet pridobi izgubljen zaupanje med delavskimi konzumenti in da se v bodoče pazi, da se ga zopet ne izgubi z nepotrebnim, kvarnim eksperimentiranjem.

Uprava zadruga je nato predložila sledeči sklep:

Zastopniki delavskih sindikatov zbrani na konferenci dne 15. marca 1925 so po poročilu uprave »Napreda« konstatali:

1. Da je sedaj stanje zadruga tako, da more ona nuditi članstvu to, kar je na združnem polju prej nudila.

2. Da postaja zadruga sposobna za popolno obnovitev v smeri organiziranja delavskih in kmečkih konzumentov.

3. Da ima vlaganje vrednosti pri zadrugi vse uslove stalnosti in da se te vrednosti uporabljajo v namenjene svrhe.

vse one malčke, ki bodo gotovo ostali zvesti tradicijam svojih starišev ter jih v obisku našega Rožnika do sledno posnemali. Tega se je zavedalo tudi »Olepševalno društvo« in v tej zavesti ni štedilo ne v duševnem in še manj v gmojnem oziru. Le malo poznano, saj je po veliki večini delavsko, ima le ozek delokrog in če je imelo uspehov potem jih ima zavaliti v prvi vrsti lastnim vrstam. Zavedalo se je važne postojanke, ki jo zavzema Rožna dolina pri povzdigu tujskega prometa v naših krajih. Če naj se primerno uveljavi potem je bilo potrebno, da se zunanja slika naselbine modernizira. In v tem oziru se je pričelo, v razmeroma kratki povojni dobi, z vsemi silami tekmovali, tako da opravičeno trdimo: Olepševalno društvo je samo sebe prekosilo! Vse rožnodolske ulice, ki so, kar naj bo mimogrede omenjeno, z rimskimi številkami označene in že vsled tega onemogočujoje malikovanje, so dobile tekom letošnje zime povsem novo lice. Namesto razdrapanih in slabo kultiviranih naselbinskih ulic, so nastale čedne kanalizirane in s lepimi hodniki opremljene ceste. Brez strahu za svoje lakaste čevlječke, lahko danes vsaka velemestna gospica prepusti prenašanje svojih krasot rožnodolskim ulicam tja gori do Podrožnika. Pri tem pa Olepševalno društvo ni obstalo. Razpisalo je nagrade za najlepše urejene cvetlične kakor za sadne vrtove in za najlepše hišne cvetlične okraske. Te nagrade bodo nedvomno tako učinkovale, da postane Rožna dolina tekom letošnje poletne sezije ena najbolj priljubljenejših izletišč, ki bo posebno delavskim slojem nudila skromen surrogat tega, kar je imovitim slojem povsod in vedno na razpolago.

Olepševalno društvo pa tudi v tem še ne vidi svojega končnega cilja, ter resno razmotriva in pretresa dobrine in nedostatke, ki bi jih bilo treba ustvariti odnosno odstraniti, tako da bo iz krvavih žuljev in le z lastnimi silami nastala naselbina postala vzor vsem tistim, ki priznavajo, da ima tudi delavski razred pravico do človeškega obstoja. Vodovoda še nimamo in ravno tako ne elektrike — znamenito viško elektriko smatramo namreč le kot preostanek pračasnih muzejev. To dvoje bo torej treba pred vsem ustvariti. Kakor se čuje se baje tozadevni dogovori med merodajnimi faktorji že vrše in če odmevi teh glasov ne varajo, potem smemo v doglednem času pričakovati, da dobimo tudi v Rožno doljino dobro, higijenično neoporečno pitno vodo in vsaj tako razsvetljivo kakor jo imajo naši srečni sosede v Horjulu.

Odpraviti bo pa treba tudi nekatere nedostatke, ki nimajo prav nobene privlačne sile za povzdigo tujskega prometa v tej divni okolici. Tu mi je v mislih predvsem nesrečna delavska mladina, ki se brez nadzorstva potika po vaških ulicah, na

selbini ne v čast in prihajajočim tujem v posmeh. Tudi v tem oziru bo moralo Olepševalno društvo s pomočjo šole in drugih činiteljev poskrbeti za to, da se ta nedostatek odpravi. Vprašanje zaščite mladine je postalo pereče in rešiti se bo moralo. In kaj je z našim Rožnikom? Mar ni del naše vasi? Ni li on največja privlačna sila naše okolice? Ali naj torej ostane tudi še v bodoče tako mačehinsko oskrbovan kakor doslej? Ali bi se ne dalo poti do cerkvice in njeno okrožje olepšati in s tem privlačno silo povečati? Vse to je dosegljivo, in da se tega tudi Olepš. društvo povsem zaveda, dokazuje dejstvo, da išče vedno novih virov dohodkov, ki naj mu omogočijo čimvečji razmah. Tako se pripravlja tudi letos na velepotezno akcijo v podobi že obče znanega VII. rožnodolskega veleseljma, ki se bo vršil dne 5. julija na krasnem prostoru starega strelišča pod Rožnikom in katerega namen je upoznati društvo v najširših plasteh naših sodeželanov in podpreti društveno blagajno v svrhu nadaljevanja započete občeukoristnega dela. I. P.

PROTESTI G. R. S. J.

Gospodarski svet.

Vlada je sklicala anketo, ki naj določi organizacijo in funkcijo gospodarskega sveta. Na to anketo je pa povabila vlada samo industrijske, trgovske in kmetijske institucije, dočim je popolnoma prezrla delavske strokovne organizacije in še celo delavske zbornice, ki so po zakonu upravičene zastopati delavske interese na takih prireditvah.

Uprava GRSJ v Beogradu, je popodom te ankete poslala vladi energičen protest radi preziranja zastopnikov delavstva. V protestu zahteva GRSJ kategorično, da se ima dati delavskim zastopnikom možnost na anketi zastopati delavske interese.

Proti novemu davčnemu zakonu je vložila Uprava GRSJ istotako, kar najenergičnejši protest, da se obdavčuje delavske mezde z 2% in da se je povišal tudi invalidski davek in izredni davek. — Protest navaja, da dobiva država 90% davkov potom obdavčenja življenskih potrebščin in le 10% je dobljenih na direktnem davku. Povrh je pa še ta direktni davek skrajno krivično porazdeljen in mora glavno težo nositi delavski sloj. V svojem protestu zahteva GRSJ, da se preuredi davčni sistem na progresivni davek na imovino in dohodke. Pri odmeri davka pa se naj upošteva kulturni minimum in se naj zaslužek do eksistenčnega minimuma ne obdavčuje.

Metalski Radnik priobčuje v številki od 18. marca bilanco blagajne Saveza metalnih radnika Jugoslavije, za leto 1924. Savez je imel premagati zlasti prošlo leto celo vrsto ogromnih težkoč, ki se zrealijo

pred vsem v silni krizi kovinarske industrije in brezposelnosti, povrh pa je imel veliko težkoč, ki jih povzroča vsem solidnim organizacijam povojna psihoza. Bilanca Saveza je razveseljivo solidna. Dohodkov na članskih prispevkih itd. je imel Savez 574.336 dinarjev. Izdatkov pa: za brezposelne in druge podpore preko 88 tisoč dinarjev, za agitacijo in prosveto 118 tisoč, za tiskovine, administracijo, pošto itd. 48 tisoč, za kvoto GRSJ in pa strokovni internacionalni okoli 30 tisoč, za obdržavanje mednarodnih vezi, poset internacionalnih kongresov itd. 36 tisoč dinarjev. Prebitka je imel Savez 114 tisoč dinarjev in če pršte jemo imovino Saveza iz prejšnjih let, ki znaša 186 tisoč dinarjev, potem vidimo, da razpolaga Savez s približno 300 tisoč dinarji rezervnega sklada, ki je izražen v denarni gotovini, ni pa prišteta vrednost inventarja iz prejšnjih let in tudi ne imovina oblastnih odborov in podružnic. Vsa imovina Saveza znaša gotovo več milijonov kron, kar daje upanje, da bo Savez po prestani industrijski krizi posedoval dovoljno sredstev za energično borbo zaboljšanje položaja kovinarskega proletarijata. Savezu se sme čestitati na tem sijajnem uspehu, ko je sredi največje krize v enem samem letu pomnožil svoj fond za celih 114.000 dinarjev. Te številke nudijo kovinarskim delavcem cele države garancijo, da je njihov Savez na najboljšem potu, da postane borbeno sila prve vrste. Kovinarji so na svojo organizacijo lahko ponosni.

Zdravstvo.

Sredstvo proti jetiki. V danskih bolnišnicah uporabljajo baje z dobrim uspehom iznajdbo prof. Mollgaard, ki je namenjena boju zoper najnevarnejšo bolezen, tuberkulozo. Mnogo je že ljudi, ki se jim je s tem sredstvom izboljšala bolezen, ali so celo popolnoma ozdraveli. Profesor Mollgaard se že tri leta bavi s svojo iznajdbo. Hotel je namreč najti sestavo zlata z drugimi substancami, ki naj bi uničila jetiške bacile, biti pa bi morala neškodljiva za bolnike. Po dolgem iskanju je našel profesor zaželjena svojstva v preparatu iz zlata, žvepla in sode. Ko je to sredstvo prvokrat vepil tuberkuloznim živalim, so bile posledice uničujoče. Kasneje pa je Mollgaard odstranil kvarne posledice svojega postopanja s tem, da je poprej vbrizgnil živali serum. Sedaj se zdravijo jetični na ta način, da jim dajejo zdravniki najprej injekcijo, čez par dni pa jim vzbrižajo pod kožo zlaten preparat, ki ga nazivlja izumitelj »sanokrizin«. Prvi uspeh je imel prof. Mollgaard pri dveh jetičnih opicah zoologičnega vrta v Kodanju. Lani je bila v mnogih bolnišnicah s sanokrizinom ozdravljena cela vrsta bolnikov, ki imajo vanj veliko zaupanje. Sanokrizin je bela, kristalizirana zmes, ki se v vodi lahko raztopi in se v človeškem telesu hitro

razdeli. Lečenje s tem sredstvom nima za bolnika nikakih kvarnih, ampak le blagodejne posledice.

Nalezljive bolezni v l. 1924. Odsek Zveze narodov za zdravstvo je sestavil statistiko nalezljivih bolezni v l. 1924, ki je zelo zanimiva. Iz nje se vidi, da je zdravstveno stanje prebivalstva na vsem svetu razmeroma precej zadovoljivo in da se nam ni bati prehudih epidemij. Pred vsem naglašajo poročilo takozvano spalno bolezen v Angliji, ki je ena najhujših epidemij te vrste, ki jo je kdaj doletela. Dočim je zbolelo za to epidemijo leta 1923. 1038 oseb, je porastlo število dne 1. novembra l. 1924. na 5673. Sicer je ta izredna bolezen razširjena v majhnem obsegu le še v Italiji, na Svedskem in v Švici. Influenca je bila lani precej brezpomembna. Kuga je precej nazadovala zlasti zadnje mesece v Egiptu. To je najnižje stanje obolenosti za kugo poslednjih pet let. Kolera je zahtevala v Indiji v jeseni še veliko število žrtev, sedaj pa nazaduje, kakor v drugih državah. Isto velja za pegavico. Koze so se pojavile v nekoliko večjem številu na Španskem. Razmeroma mnogo oseb je obolenelo za to boleznijo tudi na Angleškem in v Severni Ameriki. Trebušni legar je bil v poznem poletju nekoliko bolj pogost v baltskih državah in na Poljskem. V Nemčiji je zbolelo nekaj več ljudi kot prejšnje leto. Resne epidemije škardlatinke so se pojavile v posameznih deželah, posebno v Zedinjenih državah. Ena najhujših nalezljivih bolezni je bila lani malarija, za katero je v Rusiji zbolelo več milijonov ljudi.

Iz uprave. Naročnik iz Rajhenburga, ki nam je poslal Din 20.— po poštni položnici od uprave »Socialista« naj sporoči ime in priimek, da mu zamoremo vpisati zgoraj omenjeni znesek v dobro, ker je bilo namesto imena vpisano na položnici Uprava »Socialista«, Ljubljana.

Izdajatelj: Oblastni odbor SSSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik: France Svetek.
Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

En gros Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina En gros
Gaspari & Fanningner
Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Pij in kupuj samo
Buddha-čaj
v srebrnih zavitkih.
Imajo ga vsi konzumi.

Kdor hoče štediti, ali komur je iz zdravstvenih ozirov potrebno, da uživa kavni nadomestek, temu se najtopleje priporoča, da poskusi FRANCKOV

ENRILO

s katerim se da prirediti ravno tako ceneno, kakor okusno kavo.

Proizvajajo:
Henrik Francka Sinovi
Zagreb.

Prvorazredni moderni pisalni stroj

STOEWER

Vrhunec fine mehanike, z večletnim jamstvom dobite samo pri

LUD. BARAGA,

LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 6/1.

V zalogi barvni trakovi, Indigo-karbon in povoščeni papir, hektografski in kopirni zvitki, olje za stroje i. t. d.